

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 28.06.2024

Sayı: 1878

13412

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan BAYRAKTAR tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 24.06.2024

Saygılarımla.

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

Çeşitli çevre STK'ları ve maden araştırma kurumları tarafından Türkiye'nin yüzölçümünün yaklaşık yüzde 60'ının maden alanı olarak ruhsatlandırıldığı ifade edilmektedir. Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MAPEG) verilerine göre özellikle 2008 yılından sonra artış gösteren maden ruhsatı sayısı 400 bine ulaşmıştır. Son 10 yılda ise 109 bin 884 hektar orman alanı madencilik faaliyetine açılmıştır. Kaz Dağlarının yüzde 79'u, ormanların yüzde 80'i, koruma alanlarının yüzde 55'i önemli doğa alanlarının yüzde 98'i ve tarım alanlarının yüzde 75'i ruhsatlandırılmıştır.

MAPEG istatistiklerine göre en son güncellenen 2 Kasım 2020 verileriyle Türkiye'de 5 bin 375'i arama ve 9 bin 947'si işletme ruhsatı olmak üzere toplam 15 bin 332 aktif ruhsat bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan 'Sürdürülebilir Kalkınma için Maden Yönetimi Raporu'nda; madencilik yapılan alanın bir daha geri getirilemeyeceği belirtilmiştir. Bu rapora göre madencilik yapılan alanlar hiçbir şekilde restorasyon projesi ile geri dönmesi mümkün değildir.

Ayrıca maden ruhsatları haritalandırma çalışmasına göre; 3 binden fazla endemik canlı türü madencilik faaliyet alanında kalmaktadır. Türkiye'de endemik tür sayısı 3 binden fazla ve endemizm oranı yüzde 34,4'tür. Bu oran Türkiye ile aynı iklim kuşağında yer alan Yunanistan'da yüzde 14,9, Fransa'da yüzde 2,9'dur. Buna rağmen Avrupa Birliği yüz ölçümünün ortalama yüzde 30'u korunan alan olarak koruma altındayken Türkiye'de bu oran sadece yüzde 8,7'dir. Ne yazık ki ortalamaların oldukça altında olan korunan alanların Türkiye'de madencilik faaliyetlerinden korunamadığı görülmektedir.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde;

- 1) Türkiye'de verilen maden ruhsatı sayısı Haziran 2024 yılı itibariyle kaçtır? Bu ruhsat verilen alanların toplam yüzölçümü ne kadardır?
- 2) Türkiye'de faaliyet gösteren ve ruhsat alan yabancı maden firması sayısı kaçtır? Yerli firmaların kaç yabancı ortaklıdır? Yabancıların ruhsat aldığı maden alanlarının yüzölçümü ne kadardır?

13412

Lütfü TÜRKKAN

Kocaeli Milletvekili

- 3) İklim değişikliği de göz önüne alındığında orman ve tarım alanlarındaki maden ruhsatlandırma oranlarında doğa ve Türkiye’de tarımın geleceği neden göz ardı edilmiştir? Su havzalarının maden ruhsat alanlarından korunması için Bakanlığınız tarafından herhangi bir çalışma yapılması düşünülmekte midir? Niçin maden ruhsatı verilirken Türkiye’nin yakın gelecekte yaşayacağı su sorunu dikkate alınmamaktadır?
- 4) İşletme ruhsatları en fazla 49 yıllığına verilmektedir. Bu ruhsat ile toprağın altındaki maden, ruhsat sahibine ait olmaktadır. İşletme ruhsatı, kendi içinde büyük bir ekonomik değere sahip olduğu için şirketlerden şirketlere satılabilmektedir. Bu satışlar bakanlığınız tarafından takip edilmekte midir? Yabancı firmaların bu ruhsatlara kolayca sahip olmasının önüne geçebilmek için herhangi bir mevzuat ve düzenleme Bakanlığınız planlanmakta mıdır? Planlanmamaktaysa bu durum ülke çıkarlarına aykırı değil midir?
- 5) Bakanlığınız tarafından verilen ruhsatlarda, ruhsat sahibi Tarım ve Orman Bakanlığı, ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından izin belgesi almaktadır. Alınan ruhsata izin belgesi toplamak sadece prosedürü yerine getirmek için gerçekleştirilmektedir. Bakanlığınızın ruhsat verme süreciyle ilgili izin belgeleri vermeleri dışında diğer ilgili bakanlıkların ruhsat verilmesiyle ilgili neden yetki ve sorumluluğu bulunmamaktadır?
- 6) Ruhsatlı maden alanlarında çıkarılacak olan madenin ekonomik değeri hesaplanırken niçin çevreye verilen zarardan ötürü geri dönüşüm maliyeti hesaplanmamaktadır?